

D O M

Afsagt den 15. marts 2017 af Østre Landsrets 14. afdeling
(landsdommerne Rosenløv, Benedikte Holberg og Marie Tullin (kst.)).

14. afd. nr. B-239-16 – B-251-16:

A m.fl.

(advokat Christian Dahlager for alle, beskikket)

mod

Københavns Politi

(Kammeradvokaten ved advokat Henrik Nedergaard Thomsen)

og

14. afd. nr. B-317-16 – B-326-16 og B-328-16 – B-335-16

B m.fl.

(advokat Amalie Starch Larsen for alle, beskikket (prøve))

mod

Københavns Politi

(Kammeradvokaten ved advokat Henrik Nedergaard Thomsen)

Københavns Byrets dom af 7. januar 2016 (BS 32C-5708/2014 m.fl.) er anket af
appellanterne, A og B m.fl., i sager mod indstævnte, Københavns Politi.

Påstande

A m.fl. har som for byretten nedlagt følgende påstande:

1. Sagen fremmes til realitetsbehandling.
2. Københavns Politi skal anerkende, at frihedsberøvelsen af appellanterne den 17./18. oktober 2014 var ulovlig, subsidiært at frihedsberøvelsen i det omfang retten måtte

finde, at betingelserne for iværksættelse heraf var opfyldt, var udstrakt i længere tid end nødvendigt.

3. Københavns Politi tilpligtes at betale en erstatning til hver af appellanterne.

B m.fl. har som for byretten nedlagt følgende påstande:

1. Sagen fremmes til realitetsbehandling.
2. Københavns Politi skal anerkende, at frihedsberøvelserne foretaget natten mellem den 17. og 18. oktober 2014 i tidsrummet fra kl. ca. 24.00 til kl. ca. 02.00 iværksat i området omkring Amagertorv i Københavns indre by og opretholdt frem til Nørrebro-gade/Blågårdsgade på Nørrebro var ulovlige, subsidiært at frihedsberøvelserne blev opretholdt længere tid end nødvendigt.
3. Københavns Politi tilpligtes til hver af appellanterne at betale en erstatning – ud over den takstmæssige – fastsat efter rettens skøn.

Københavns Politi har principalt påstået afvisning, subsidiært stadfæstelse og mere subsidiært betaling af en takstmæssig erstatning på 2.500 kr. til hver appellant.

Landsretten har i medfør af retsplejelovens § 470, stk. 2, 1. pkt., beskikket advokat for appellanterne.

Supplerende sagsfremstilling

På baggrund af et opslag på Facebook om gadefest forsamledes den 17. oktober 2014 fra omkring kl. 22 en større gruppe personer på Amagertorv i København. Af politiets handlingsforløbsrapport, der er udarbejdet af politikommissær Henrik Svejstrup, Københavns Politi, fremgår følgende bl.a.:

”Anledning

I forbindelse med: Autonom Gadefest ”Reclaim the Streets” mod racisme

...

Situationsbeskrivelse: På Facebook var der opdateret en gadefest med Autonome startende kl. 2200 på ukendt sted. 420 tilmeldte på siden. Kl. 2100 fremgik det på FB at festen skulle foregå på Amagertorv ved Storkepringvandet. D11-01 til stedet med 3 grupper kl. 2145. Kontakt og dialog forsøgt uden resultat. KSN

bagvagt informeret. Festen eskalerede med kast af PYRO, kanonslag, romerlys og flasker mod politiet. Visitationssluse iværksat og optisk følge ud til Nørrebro.

...

Angreb mod politiet: ja, 21 tilfælde

Sigtelse § 119 / § 121: 1

Sigtelse OBG: 1

...

Kontaktperson: X

...

Leder: Henrik Svejstrup

...

Trusselsbillede: Ophidsede utilpassede unge autonome

Manøvreidé: Afvente deres intentioner og aggressivitet. Ved gentagne kast med pyro, kanonslag og flasker etableres visitationssluse, hvorefter de føres ud til Nørrebro.

...

Indsats start kl.: 2200

Indsats slut kl.: 0318

...

Magtanvendelse: ja ved D1102 stavens brug

...

Hændelse:

...

Kl. 2143 Delta 11-01 fremme Amagertorv v. Storkepringvandet. 5-6 autonome personer på stedet.

Kl. 2144 golf 11-11 melder om ca. 30 autonome typer v. Byretten Gammel torv.

...

Kl. 2203 Delta 11-01 Forsøg på kontakt til 30 personer forsamlet v. storkepringvandet. Ingen ønskede at tale med Delta 11-01.

Kl. 2209: Delta 11-01 personlig kontakt til X... som oplyste, at han ikke var ansvarlig for arrangementet, men at han ville fungere som kontakt person til gruppen.

Kl. 2219: Dialog omkring afholdelse af arrangementet på anden lokation blev forsøgt. X oplyste, at der ikke under nogen omstændigheder kunne komme på tale at arrangementet kunne flyttes væk fra stedet. Område v. Forum og Frederiksberg Metro blev foreslået af politiet – Begge steder afvist af X. X oplyser at hvis politiet blander sig i festen eller forsøger at flytte den vil det være politiet der eskalerer en konfrontation med gruppen. X oplyste, at de blot ønskede at holde en fest uden ballade. ca. 200 personer på stedet endvidere et stk. "forældre mod politivold" iført den gule vest med påskrift om samme.

Kl. 2234 – Kanonslag kastede mod Golf 11-11 samt Delta 11-01 og LOG.

Delta 11-01 ramt på benet af trykket fra kanonslaget.
Kl. 2236 Kontakt til ansvarlig for mobilt diskotek v. ...

...

Kl. 2248 KSN oprettet KSN 01 radiokanal tildelt Delta 11-01. KSN og D11-01 aftaler at lade festen fortsætte et stykke tid og lade gruppen af autonome vise den onde vilje. Hvis der fortsat kastes med pyro, kanonslag og andet mod politiet planlægges der for visitations-sluse hvorefter gruppen skal følges ud mod Nørrebro

Kl. 2248 Grøn laser mod gæsterne på cafe Norden fra gruppen af autonome.

Kl. 2248 Kanonslag kastede mod Golf 11-11

...

Kl. 2254 Delta 11-02 tilgående – KSN 02 tildelt Delta 11-02

...

Kl. 2256 PYRO i form af nødplus kastede mod Golf 11-11

Kl 2259 Pyro i form af nødplus og kanonslag kastede mod Golf 11-11

Kl 2301 Pyro i form af nødplus og kanonslag kastede mod Golf 11-11 samt personale som stod v. siden af køretøjet.

Kl. 2304 Hundevogne rekvireret tilstedet mhp biståelse v. visitationsslusen.

Kl. 2305 Golf 11-12 melder om 2 personer på stillads v. Ilum

Kl. 2307 Delta 11-02 fremme på stedet.

...

Kl. 2312 Advarsel givet v. Delta 11-01 omkring sanktioner v. Flaskekast til X og ... fra forsamlingen.

Kl. 2320 Flaske kast mod Delta 11-01 – køretøj.

Kl. 2320 Manøvreide...

Kl. 2321 Golf 11-93 Plastik pose m. sten fundet gemt ved pølsevogn på Amagertorv. Tager posen ind i bilen så den ikke kan benyttes mod politiet.

Kl. 2333 Golf 11-93 melder om graffiti v. Ilum. Vægter anmelder på forholdet.

Kl. 2334 G11-21 ankommer til Amagertorv og påbegynder video-dokumentation ved Storkespringvandet.

Kl. 2335 Golf 11-12 - Graffiti på facaden v. Louis Vuitton –tre stk. 40 cm store bogstaver skrevet lodret ved siden af indgangsdøren.

Kl. 2238 D11-02 kører til Gl. Torv for at briefe sine styrker. Manøvreide:

...

Kl. 2339 2 stk. maskerede personer kaster 2 stk. nødplus mod Golf 11-11 – Personer v. Køretøjet....

Kl. 2346 Kanonslag mod Golf 11-93

Kl. 2352 Glas mod Golf 11-12

Kl. 2356 G11-21, G11-22, G11-91, G11-94 og G11-96 på plads og klar til at iværksætte.

Kl. 0002 Flaske mod Golf 11-12

Kl. 0002 2 stk. Kanonslag mod Golf 11-93

Kl. 0002 Delta 11-01 Delta 11-02 - Hjelme anlagt

...

Kl. 0008 G11-22 melder at pa. ..., ..., er blevet ramt på benet af en flaske, men der skete ingen skade.

Kl. 0008 Stort Kanonslag v. Storkepringvandet.

Kl. 0010 Da Delta 11-02 vil give Opløbsformularen, kommer der et massivt angreb med flasker, dåser, fyrværkeri, hvorfor alt personale under D11-02 får besked på at køre frem og iværksætte. Alle demonstranterne presses op ad Østergade i østlig retning frem mod slusen. Fortsat mange sten/flasker.

Kl. 0010 Sluse Iværksat Østergade 55 passagen til Nikolaj Kirke med G11-11, G11-93 og G11-12. G11-93 står for visitation gennem slusen og de to andre Golfer støtter op og forstærker afspærringen samt samler folk på den anden side af slusen.

...

Kl. 0028 Delta 11-02 rekvirerer ambulance til tilskadekommen kollega.

Kl. 0033 1 kvinde anholdt i slusen genkendt for § 119 v. Delta 11-01. ...

Kl. 0035 Ankomst af ambulancen. Pa. ... kørt til RH. En flænge ved hagen og muligvis brækket kæbe. ...

Kl. 0041 D11-02 spotter en person, der tidligere har lavet § 119. Personen bliver forsøgt anholdt i gruppen, men han bliver trukket ind i gruppen som gør massivt modstand. Herunder bliver der beordret stave frem under kommando for at gennemføre anholdelsen. Dette er dog ikke muligt hvorfor anholdelsen bliver opgivet. Personen bliver ikke udfundet senere. Flere ukendte personer slået med stave et ukendt antal gange.

Kl. 0048 Gruppen for påbud om ikke at kaste pyro, flasker, sten og andet mod politiet ellers risikerer de at blive anholdt samt at de skulle lade sig føre af politiet mod Nørrebro, givet til forsamlingen. Påbuddet givet 3 gange på begge sider af forsamlingen for at sikre de alle har hørt påbuddet. Givet i alt 6 gange. Dette bliver dokumenteret af G 11-21.

Kl. 0051 2 påbud om at lade sig følge givet v. Delta 11-01 inden der iværksættes følge.

Kl. 0053 Optisk følge iværksat.

Kl. 0058 D 11-02 befaler træk stavene ved Østergade 34, da flere af demonstranterne nægter at efterkomme politiets anvisninger og flere gange forsøget at komme ud af flokken. Der bliver råbet adskillige fornærmende skældsord. Flere af personerne begynder at skubbe til politiet, hvorfor stavene bliver trukket. Et ukendt antal personer bliver tildelt 5-7 slag med staven, idet de forsøger at presse sig ud af flokken, hvorved de skubber til politiet. Dette har den ønskede virkning og staven bliver befalet bort efter ca. 20 sek.

Kl. 0107 Delta 11-01 fremme Christian IX's gade.

Kl. 0108 1 anholdt for OBG overdrages til NB99 ...

...

Kl. 0114 Der forsøges at åbne op af fronten på det optiske følge således der kun gik politi på siderne og bag gruppen. Dette foranledigede til at flere små grupper satte i løb for at sprede sig ud på Gothersgade og startede ballade.

Befalet for at genetablerer det stramme optiske følge således at gruppen var bokset inde på alle fire sider.

Kl. 0115 H6 foretager anholdelse af ... for ordensbekendtgørelsen ved at samle brosten op. Krydset Gothersgade/Landemærket.

Kl. 0119 D11-02 befaler træk stavene, da der bliver gjort både passiv og aktiv modstand. Efter den ønskede effekt, bliver stavene befalet bort efter ca. 30 sek. Ingen personer ramt af slag med staven.
Kl. 0121 Kanonslag kastede fra kongens Have.

...

Kl. 0126 ca. 150 personer i gruppen.
Kl. 0125 Foretager G11-91 ved pb. ... anholdelse af ... Ordensbekendtgørelsen. Han er anholdt i ca. 5 min, hvorefter han bliver løsladt på gaden. Gothersgade 141.
Kl. 0126 Næsten fremme Dr. Louises Bro. Der åbnes op når gruppen passere broen.
Når gruppen er ovre på Nørrebro siden forsøges der at åbnes op igen.

...

Kl. 0136 fremme Dr. Louisesbro.
Kl. 0143 Nørrebrogade kort før Fælledvej slippes føringen af gruppen.
Kl. 0145 Gruppen går ind på Blågårdsgade, hvorfra der bliver kastet adskillige sten mod bilerne.
Kl. 0147 Delta 11-02 beordrer sine grupper frem mod gruppen for at lave diversion af gruppen op ad Blågårdsgade. Under fremrykning bliver der kastet flere sten mod os. Da gruppen nærmer sig Baggesensgade, bliver alle grupper beordret tilbage og sid op og trække væk.
Kl. 0150 En enkelt gruppe hører ikke meldingen og bliver holdende, hvorefter der bliver kastet sten mod hans bil. Delta 11-02 kører frem igen og sidder af for at presse gruppen ind i Blågårdsgade igen, så grupperne kan komme væk herunder bliver der kastet sten og kanonslag mod vores køretøjer.
Kl. 0151 G11-91 ved ... foretager anholdelse af ... ved forsøg på at pifte G11-96 bagdæk. Anholdelsen varer ca. 10 min. Nørrebrogade 19.

...

0155 Delta 11-02 har kompetencen på Nørrebro.
Manøvreide efter aftale med KSN: Styrkerne placeres taktisk ude af syne, omkring Blågårdsplads, med henblik på indsættelse. Vi afventer for at se om gruppen opløses, når vi er ude af syne.

...

Kl. 0210 G-11-96 bekræfter, at Danske Bank, Nørrebrogade/Fælledvej er ramt med sten. Ca. 3 ruder knust. ..

...

Kl. 0226 EB33 i civil melder at der er få personer på Blågårdsgade ml. Nørrebrogade og Baggesensgade. EB 33 bliver sendt derind for at observere igen.
Kl. 0235 EB33 melder om at gruppen er opløst og at der er normalbillede omkring Blågårdsgade/Blågårds Plads.”

Af politiets rapport fra Poldok vedrørende den 17. og 18. oktober 2014 benævnt

”Hændelser: 11KBH Reclaim The Streets” fremgår følgende bl.a.:

Dato/Tid	Beskrivelse
...	
17-10-2014 21:47 11	Situationsmelding Melder alt roligt i indre by ...
17-10-2014 21:50 11	Observation Udelederen har øje på 20-25 personer ved Nytorv, der er dog styr på dem. ...
17-10-2014 22:04 11	Information Udelederen oplyser at personerne havde planlagt at mødes nu. Man har observeret 30 personer, men kontaktpersonen er endnu ikke mødt op. ...
...	
17-10-2014 22:19 11	Situationsmelding Udelederen står med 200 personer og har kontakt med kontaktpersonen. De ønsker ikke at forlade stedet, hvis politiet forlader stedet, så vil personerne foretage sig noget. ...
...	
17-10-2014 22:43 d1101	Lyd Lydmand, har stillet stationær lydanlæg op. Oplyser at de vil slukke på anmodning. ...
...	
17-10-2014 23:06 VC	Situationsmelding ca. 200 demonstranter p.t. og de begynder at kaste med ting ...
...	
17-10-2014 23:12 d1101	Situationsmelding Der er givet advarsel. Hvis der kastes yderligere bliver alle visiteret. Der gøres overvejelse om hvor eventuelle anholdte skal anbringes. ...
...	
17-10-2014 23:27 d1101	Situationsmelding Nu ca. 300 forsamlet. ...
...	
17-10-2014 23:50 g1121	Maskering 10-15 stk. har maskeret sig i forsamlingen. ...
...	

18-10-2014 00:05 d1102	Iværksættelse af sluse klargøres Man gør klar til sluse. ...
...	
18-10-2014 00:20 d1102	Situationsmelding 50 personer mangler at komme igennem slusen. ...
...	
18-10-2014 00:48 d1101	Opløbsformular gives Der klargøres til at følge forsamlingen mod Nørrebro via den planlagte rute. Der er givet påbud mod at lade sig følge mod Nørrebro og mod forsamlingen er der blevet udstedt et påbud, at såfremt der foretages yderligere angreb på politiet foretages der anholdelse. ...
...	
18-10-2014 00:53 d1102	Situationsmelding Optisk følge iværksættes. ...
...	
18-10-2014 01:26 d1101	Antal Der skønnes at forsamlingen rummer ca. 150 personer. ...
...	
18-10-2014 01:36 d1101	Position Fremme Dronning Louises Bro ..."
...	
18-10-2014 01:43 d1101	Situationsmelding Forsamlingen slipper føringen på Nørrebrogade i krydset med Fælledvej. ... Der overgås til sektor patrulje. ..."

Der er for landsretten afspillet videoer optaget af politiet under forløbet. Der er endvidere afspillet videoer optaget af "Local Eyes" og vidnet Shuki Foighel.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af A m.fl., vicepolitiinspektør Jens Jespersen, politikommissær Amir Rashid og politikommissær Henrik Svejstrup.

Der er endvidere afgivet forklaring af ..., ..., ...og ...

A har forklaret bl.a., at hun havde hørt om festen fra nogle venner. Der var vist tale om en gadefest af en art. Hun vidste ikke, hvem der stod for festen. Der var musik, som kom fra en højttaler på en cykel, og der blev serveret øl. Hun husker ikke, hvem der stod for musik og øl. Hun lagde ikke rigtig mærke til, om der blev kastet med genstande; måske blev der kastet en enkelt tom dåse eller lignende. Hun ved ikke, om dåsen blev kastet mod politiet. Hun oplevede ikke, at der var en aggressiv stemning overhovedet, og hun tænkte ikke, at der var nogle af deltagerne, der skilte sig ud.

Hun var sammen med tre eller fire venner. På et tidspunkt sagde politiet i en megafon, at de skulle gå. Så begyndte alle at gå, men pludselig blev de omkranset og afspærret af politiet. Hun havde sådan set forladt stedet og var på vej i retning mod Kongens Nytorv, men blev altså taget med ind i gruppen. Hun vil tro, at der var omkring 50 personer inde i det aflukkede område. Hun blev visiteret, og det virkede lidt voldsomt, fordi hun blev skubbet og tvunget gennem en sluse, og hun havde på det tidspunkt ventet en time uden at få noget at vide om, hvorfor hun var tilbageholdt. Det tog lang tid at få folk gennem slusen én for én, og de stod derfor længe i det aflukkede område stadig uden at få besked på noget. Man kunne ikke forlade stedet. På et tidspunkt eskorterede politiet dem væk fra området. Hun kan ikke huske, om politiet sagde noget forinden. Efter at de var begyndt at gå, hørte hun, at de skulle "hjem til Nørrebro". Hun bor tilfældigvis på Nørrebro, men hun ville gerne være blevet i Indre By. Der gik folk ved siden af gruppen under hele turen. Det var en lang tur, og hun befandt sig undervejs både forrest og bagest i gruppen. Der var betjente hele vejen rundt om gruppen i en lukket kæde. De forreste betjente gik baglæns. Der var to piger med lyst hår, som ikke rigtigt passede ind. De var meget indignerede og fik på et tidspunkt lov til at gå. Hun følte bestemt heller ikke, at hun hørte til der, og bad selv om at måtte gå, men det blev afslået. Undervejs hev politiet nogle af dem, der gik uden for gruppen, ind i følget. Da de kom frem til Nørrebrogade, blev de alle sluppet fri.

... har forklaret bl.a., at hun ikke husker, hvornår hun den pågældende aften ankom til Amagertorv, men festen var da i gang. Hun fulgtes derhen med nok fem veninder og kendte yderligere 10-20 personer, der var til festen. Den havde været annonceret på Facebook. Der var lagt op til dans og fest. Hun kunne ikke se, hvem der arrangerede den. Hun stod ved Storkepringvandet. Hun kan ikke huske, hvilken café hun og hendes veninde gik ind på for at gå på toilettet. Da de kom ud igen, var pladsen næsten tom. Der var vel omkring 100 personer

tilbage. De var samlet som en gruppe. Hun gik ikke gennem slusen, men fulgte efter følget og blev skubbet ind i det, da følget befandt sig på Kristen Bernikows Gade. Der var flere, der på samme måde fulgte gruppen, men hun kan ikke sige, hvor mange det drejede sig om. Hun gik på fortovet nærmest bag ved gruppen. Man kan på videoen fra Local Eyes se, at en betjent trak hende ind i følget. Lige inden havde hun kaldt på sin veninde, der gik med krykker, og som hun troede var inde i gruppen. Nogle betjente opdagede hende og en anden veninde og sagde ”ind med jer, ind med jer”. De var da 1-2 meter fra politiet inde på fortovet. Der var ikke mulighed for at forlade følget, mens de gik. Efter hun var kommet ind i følget, forsøgte hun forgæves at komme ud igen. Baggrunden for, at hun ikke havde forladt stedet, var, at hendes venner befandt sig i gruppen, da følget begyndte at gå, og at hun var vidne til diverse former for vold fra politiets side. Hun ville derfor instinktivt gerne gøre noget og kunne ikke få sig selv til at forlade stedet. Hun fik senere at vide, at hendes veninde med krykker var blevet sluppet fri – hun ved ikke, om veninden havde fået lov til at gå eller bare gik uden at blive stoppet. De blev alle sluppet fri, efter at gruppen var blevet mast ned ad Blågårdsgade.

... har forklaret bl.a., at han regnede med, at han og hans venner skulle til en dansefest med god stemning, idet temaet var anti-racisme. Der var gratis udskænkning fra en Christiania-cykel. Han lagde ikke særligt mærke til, hvem der havde den med. Han og hans venner stod primært ved Louis Vuitton-forretningen, men han var af og til henne ved springvandet, hvor der var mange mennesker, men de fleste cirkulerede vist rundt på samme måde som han selv. Han så et rødt lys og tror, at det var et romerlys. Der var maskerede personer. De bar sort tøj og havde en buff/halsedisse på, som de havde trukket op, så den dækkede noget af ansigtet. De havde også hætter eller huer på. Det var fra den gruppe, at romerlyset blev kastet. Der blev desuden lyst med laserlys fra denne gruppe. Han var ikke bange for de pågældende, for det virkede ikke som om, de ville ham noget ondt. Når han i erklæringen skrev, at han troede, politiet var til stede, for at folk ikke skulle male graffiti, var det, fordi han forestillede sig, at de sortklædte personer måske kunne finde på at slå en rude itu eller have spray-dåser i tasken til at male graffiti med. Det så han dem dog ikke gøre. Den drillende opførsel i forhold til politiet bestod i, at de lyste med laserlys mod politiet.

Han befandt sig i forreste højre del af gruppen, mens de gik. Han nåede ikke helt til Nørrebro, idet han på et tidspunkt kom væk fra følget, fordi der opstod et hul. Han mener, at det var et sted mellem Nørreport Station og Dronning Louises Bro. Han husker det ikke.

... har forklaret bl.a., at han kom alene til festen, men mødte flere venner og bekendte der. Han trak ud til siden omkring Louis Vuitton-forretningen, da politiet rykkede frem, fordi han ikke ville blive en del af den tumult, der opstod. Han blev stående et stykke tid. Flere af hans venner var da væk, og han ville se, hvad der foregik. Han gik derfor hen til politiet og spurgte, hvad der var sket, men han fik ikke noget svar. Derefter gik han om ad Store Kirkestræde, hvor Mama Rosa ligger, for at se, hvad der foregik i gruppen. Nogle betjente fik øje på ham og begyndte at løbe efter ham. Han ved ikke, hvorfor de ville have fat i ham. Betjentene fik fat i ham, og han faldt og ramte jorden. De samlede ham op, visiterede ham op af en mur og gennemsøgte hans taske. Derefter blev han eskorteret ind i gruppen. Han befandt sig hovedsageligt i den bageste del af gruppen, da den gik. Han prøvede at få information om, hvad der skete, men fik intet svar.

Han forstår ikke, hvorfor han blev kaldt lille tøs. Det var den samme betjent, som kaldte ham det flere gange. Han havde da langt hår med dreadlocks. Politiet var rundt om gruppen hele tiden. Han vil tro, at der var 70-100 personer i gruppen. Han ved ikke, om der var færre eller flere personer, da de kom frem til Nørrebro, end da gruppen forlod Strøget.

Politikommisær Henrik Svejstrup har forklaret bl.a., at han i 27 år har været ansat i politiet, de seneste år som politikommisær. En gruppe er på otte mand, heraf en chauffør. En deling består af fire grupper og et føringselement med ham selv, en chauffør og en logfører. En deling har fem biler til rådighed. Hans deling, Delta 11-01, var således på 32 mand og føringselementet. Der kom flere til fra stationerne og dertil yderligere en fuld deling, der var underlagt Amir Rashid.

Der er tit opslag på Facebook om gadefester mv. De tog derhen for at se, hvad det drejede sig om, herunder om der kom mange mennesker. Invitationen til gadefesten var lagt på en Facebook-side fra det autonome miljø.

Flere personer fra det autonome miljø var til stede på Amagertorv, da delingen ankom. Personer, der tilhører det autonome miljø, er ofte klædt i sort tøj med kæder, nitter og sorte støvler mv. Det var mørkt, og de stod meget tæt. Der var meldinger om flere tilsvarende

grupper på vej dertil bl.a. fra Nytorv. Der var en vogn med musik. Han ved ikke, om der blev udsænket øl, eller om folk havde egne drikkevarer med.

De lod festen fortsætte, selv om forsamlingen ikke havde tilladelse til at være der, for at se, hvordan det gik og for ikke at trappe situationen op. Da der blev kastet, talte han med X og flere andre, men ingen ville tage ansvar for kastene og henviste til Hyskenstræde-episoden, hvis politiet ville flytte festen. Nogle år tidligere fandt en lignende fest sted i Hyskenstræde, hvor politiet havde været for passiv. Den endte med massivt hærværk og ødelagte biler. Når X henviste til den episode, fik det ham til at tænke, at der ville opstå optøjer og hærværk, hvis de prøvede at forhindre afholdelsen af festen.

Efter de havde set tiden an, og situationen langsomt havde udviklet sig, og da hans dialog med X ikke havde virkning, råbte han i megafon til forsamlingen, at man skulle stoppe med at kaste med genstande. Det skete imidlertid ikke. Der blev kastet ølflasker, store kanonslag og romerlys mod dem. Han blev selv ramt på benet af et kanonslag, der gik gennem hans sikkerhedstøj og gav ham brændemærker. Han kan ikke forklare, hvorfor det ikke fremgår af handlingsforløbsrapporten, at advarslen blev givet til forsamlingen via megafon.

De kunne godt have spredt forsamlingen ved at gå ind i den med stave. De ville imidlertid i så fald risikere, at folk sivede ud i Indre By i større eller mindre grupper, og der ville politiet – med tanke på Hyskenstræde – netop ikke have folk hen. Derfor valgte han og Jens Jespersen den mindre konfrontatoriske løsning at følge folk væk fra Indre By. De var dog nødt til at afvente Amir Rashids deling.

De aftalte, at de skulle danne en sluse, så de kunne fratage deltagerne kasteskyts og derefter etablere et optisk følge ud af Indre By. Planen var, at når opløbsformularen var givet, skulle der laves "et stempel" ved, at Rashids folk pressede forsamlingen ned mod hans deling, hvor der kunne etableres en sluse. Eskaleringen havde været under optræk et stykke tid, og han havde løbende talt med KSN (kommandostationen). Aftalen om etablering af slusen mv. var indgået med KSN ca. 1 time før, det faktisk skete. De skulle først give opløbsformularen, så folk havde mulighed for at forlade stedet.

Hans deling trak op via Lille Kirkestræde og derfra ind på Strøget. Her stillede de biler på tværs af Strøget ved Illum. Der var en lille sivning fra området, da de begyndte at gøre klar med biler osv. Rashid stod med sin deling i området fra Café Norden over til Louis Vuitton-forretningen/porcelænsforretningen med front mod Østergade og Kongens Nytorv.

Rashid prøvede at give opløbsformularen, men han nåede dog ikke at sige den hele. Det kan godt passe, at det skete kl. 00:10, jf. handlingsforløbsrapporten.

Der var i løbet af aftenen kommet mange autonome til festen – flere hundrede. Nogle hev tørklæder op for ansigtet i forbindelse med kast mod politiet. Det var nok ikke alle, der havde samme påklædning. Hele gruppen var dog af samme ”kaliber” og afveg fra normalbilledet en fredag aften på Strøget. Hvis man ikke er en del af miljøet og ikke ønsker at være en del af en gruppe, hvor der er kast osv., så forlader man stedet. Hvis man ikke ønsker at forlade stedet, er man en del af gruppen. Det er gruppen, der kan være til fare.

Da de skulle udføre ”stemplet”, var der ikke voldsomt mange mennesker. Han observerede selv nogle stykker, som han sorterede fra, fordi de skilte sig mærkbart ud. Desuden var der en enkelt, som fik det dårligt. Dette var en del af delingens opgave ved slusen. Folk fra det autonome miljø adskiller sig fra andre, og alle i gruppen var mere eller mindre ens.

Der blev ikke fundet kasteskyts ved visitationen af folk. Politiets erfaring er dog, at folk smider det, de har, mens de venter på at komme gennem slusen. De overvejede ikke da at lade folk gå. De ville have gruppen ud af Indre By. Der skete ingen registrering af de personer, der kom ind i ”boksen.” Ingen blev frihedsberøvet, og der skete derfor ingen registrering. Det ville formentlig have taget yderligere to timer, hvis alle skulle registreres.

Stemningen i ”boksen” var stille og rolig. Nogle stod og grinede lidt. Derinde er der ingen, der laver ballade, når politiet står tæt omkring dem. Det ville de derimod gøre, hvis de blev sluppet løs – det havde de jo gjort kort forinden, da Rashid prøvede at give opløbsformularen. Det var derfor hans opfattelse, at alle dem, der var i ”boksen,” havde kastet med ting.

Han talte til gruppen i megafon og forklarede, at ”øvelsen” nu bestod i, at den nu skulle føres af sted mod Nørrebro. Han gik selv forrest og sonderede terrænet. Der var politi hele vejen rundt om gruppen, og de politifolk, der gik forrest, gik baglæns. Flere fulgte fra ”sidelinjen” med gruppen og kom med tilråb. Da gruppen nåede Gothersgade og dermed var væk fra Indre By, prøvede de på strækningen mellem Kronprinsessegade og Landemærket at løsne op ved at trække de forreste betjente væk. Folk begyndte imidlertid at råbe op og løbe rundt på en aggressiv måde. Der blev kastet mod politiet fra Kongens Have, og der var da 100-150 personer i følget. De følte, at de mistede kontrollen med følget og ikke ville kunne undgå, at personer fra gruppen løb ind i Indre By. Derfor lukkede de det optiske følge sammen igen. Formentlig 10-20 personer var i mellemtiden sluppet væk. På et tidspunkt var der noget tumult i den bageste del, hvor Rashid og hans deling befandt sig. Det blev klaret, og der blev også sørget for, at følget ikke ”trak for langt ud”, så nogen kunne undløbe på ny. De forsøgte at løsne op lige før Dronning Louises Bro, men der skete det samme igen, hvorfor de fulgte gruppen over broen. Da de åbnede, var der ikke tale om sortering. Man ville lade følget gå videre selv.

Det er rigtigt, at det fremgår af handlingsforløbsrapporten, at der kl. 23:21 blev fundet en pose med sten ved pølsevognen på Amagertorv. Det er typisk, at der ligger kasteskyts gemt rundt omkring, hvis der skal være optøjer. Posen kan være blevet lagt i løbet af aftenen.

Han har udarbejdet rapporten – lørdag morgen formentlig kl. 04:30-05:00 – på stationen ud fra logførerens noter. Han havde da været på arbejde fra fredag eftermiddag kl. 14.

Vicepolitiinspektør Jens Jespersen har forklaret bl.a., at hans rolle den pågældende aften var at være vagtchefens ”bagvagt” i KSN på Politigården, hvis der opstod større politiaktioner. Stedet for gadefesten blev først offentliggjort en time, inden festen skulle begynde. Da han hørte, at den skulle holdes i Indre By, besluttede han sig for at køre ind på Gården. Her påtog han sig rollen som leder af KSN. Han og radiooperatøren havde radiokontakt med Henrik Svejstrup og senere også Amir Rashid. På den måde kunne de følge med i, hvad der foregik på gaden.

Amagertorv er et dårligt sted for en gadefest, hvis der opstår problemer, fordi det generelt er vanskeligt for politiet at operere fredag/lørdag aften i Indre By. Der er mange andre

mennesker, smalle gader og flere dyre forretninger med store glasruder. Disse faktorer gjorde, at eftermiddagsholdet – Svejstrups deling – ikke kunne få fri, men måtte blive på arbejde.

De havde to værktøjer, hvis der opstod problemer: De kunne enten sprede forsamlingen (diversion) eller ”bokse de pågældende inde”, dvs. iværksætte et ”stempel” for at lede folk gennem en sluse og derefter foretage ”indkapsling” af forsamlingen. Efter drøftelse med Svejstrup besluttede han, at ”bokse” mængden inde frem for at sprede den. Der var mange andre mennesker på gaden, og politiet kunne ikke have fuld kontrol over området ved diversion, idet der var risiko for, at flere små grupper så forblev i gaderne og måske udøvede hærværk.

Som han husker det, fik Svejstrup hurtigt kontakt med en arrangør af festen, men det viste sig, at dialogen ikke havde den ønskede virkning. Arrangørerne ønskede ikke at flytte festen, og man ville sætte sig til modværge, hvis dette blev forsøgt.

Han ved ikke nøjagtigt, hvornår han vedtog at iværksætte ”stempel” og ”sluse.” Det var nok på et ret tidligt tidspunkt, at han talte med Svejstrup om, hvad der skulle ske, hvis situationen udviklede sig.

Det var hans opfattelse, at det var tale om en vild gadefest. Vurderingen baserede han på, at der var gratis udskænkning af spiritus, at der var modvilje mod at samarbejde med politiet, og at der flere gange var meldinger om kasteskyts. Hans indtryk var ikke, at alle kastede. Han mener, at der på et tidspunkt blev givet advarsel både direkte til arrangørerne og til forsamlingen via megafon om, at der ikke måtte kastes mere, men at det var virkningsløst. Han husker ikke, at de drøftede, om man kunne overveje at bede lydmanden om at slukke for musikken. Han husker det sådan, at der blev givet opløbsformular flere gange.

Forholdsordren efter COP 15-dommen er, at når man vælger at ”bokse” folk inde, skal man sørge for at sortere, da de, der ”bokses” inde, ikke har mulighed for at forlade området. Han forventer, at der sker en grovsortering, når man iværksætter ”indkapslingen.” Sorteringen bør ske, i forbindelse med at man iværksætter ”stemplet,” men ellers bør det i hvert fald foregå i forbindelse med visiteringen af folk. Det er hans forventning, at man sorterer med omtanke. Det er derfor ikke noget, han følger specifikt op på undervejs.

Der sker ingen sortering, når der åbnes for et følge, idet man gradvis ”slipper” ved at begynde at åbne i fronten. Når man først er havnet i følget, er det ikke hans forventning, at man kommer ud igen, medmindre det er helt åbenbart, at man er havnet der ved en fejl.

Han husker ikke, om der blev fundet kasteskyts ved visitationerne. De besluttede, at der ikke skulle ske registrering af folk for ikke at udstrække forløbet for længe.

En af radiooperatørerne har skrevet Poldok-rapporten i forbindelse med det, der fandt sted, eller umiddelbart i forlængelse deraf. Man kan i rapportens højre kolonne se, hvornår der er sket opdatering. Meldeblanketterne skrives typisk med det samme, dvs. mens tingene foregår.

Politikommisær Amir Rashid har forklaret bl.a., at han siden 1998 har været ansat i politiet. I 2006 blev han politikommisær. Han arbejder nu i PET. Den pågældende aften mødte han kl. 22 i afdelingen som nattevagt og ringede straks til Henrik Svejstrup.

Han var ca. kl. 22:30 fremme på stedet og blev underlagt Svejstrups kommando. Svejstrup briefede ham om situationen, og de aftalte en plan. De afventede gruppebilerne fra hans deling. De ankom ca. kl. 23.

Han og delingen tog opstilling bag ved og til højre for springvandet med front mod Illum og Café Norden. Der holdt biler klar i en sidegade til Købmagergade, så de kunne køre ned ad Købmagergade mod Amagertorv, når der blev givet signal. Da de tog opstilling, begyndte mange at trække væk fra torvet, mens en hård kerne blev tilbage midt på torvet. Hans fokus var rettet mod denne gruppe. Der var almindelige mennesker, som gik på Strøget i festtøj. Det var ikke dem, der blev stående. Gruppen i midten begyndte at kaste med genstande mod politiet.

Det kan godt passe, at klokken var ca. 00:10, da han forsøgte at give opløbsformularen, og at delingen derefter rykkede frem og pressede gruppen ind i en sluse længere nede af Østergade. Svejstrup har via radioen kunnet høre, at han gav opløbsformularen. Der var forinden blevet kastet med dåser, flasker, kanonslag og lyst med laserlys rettet mod politiet. Da han stillede sig op for at give opløbsformularen, opstod der uro, og der blev kastet som forklaret mod

politiet. Herved blev en kollega ramt og kom alvorligt til skade, idet han fik ødelagt flere tænder og vistnok brækkede kæben. Det lykkedes ham ikke at give opløbsformularen.

Inden de pressede gruppen hen mod slusen, kunne folk være trukket ud til siden eller op ad Købmagergade, da enkeltpersoner godt ville kunne smutte forbi vognene, der kørte ad Købmagergade. Politiet pressede gruppen ned mod Østergade. Han er ikke i tvivl om, at de, der var med i gruppen, var dem, der havde kastet mod politiet. Det gjaldt i hvert fald størstedelen af gruppen.

Svejstrup stod for visitationen, så han ved ikke, om der blev fundet noget i forbindelse hermed. Der foregik en sortering på den måde, at der f.eks. var nogle personer, som sad på en restaurant og spiste, og som blev en del af gruppen. De blev sorteret fra. Der var omvendt nogle, der burde have været taget med, men som nåede at løbe væk.

Der var dårlig stemning, mens folk stod og ventede på at komme gennem visitations-slusen. Flere var maskerede. Han genkendte en af dem, der havde kastet mod politiet, og ville have ham anholdt, men det medførte massiv modstand. De trak stavene, men måtte opgive anholdelsen. Der var også hærværk mod Illum, og flere personer kravlede på stilladserne ved Illum. Han husker ikke, om der blev fundet kasteskyts henne ved slusen.

Svejstrup oplyste via megafonen, at gruppen skulle begynde at gå og ville blive fulgt til Nørrebro. Gruppen begyndte imidlertid at larme og pifte. Svejstrup gav oplysningen i hvert fald 3-4 gange. Der var stadig dårlig stemning, mens de gik, og flere ville ud af følget. Hans deling stod for at dække den bageste del. Der blev skubbet, råbt og skreget, og nogle satte sig ned for at forsinke følget, så det blev ”trukket ud.” Politikæden blev derved svagere. Han kommunikerede dette til Svejstrup, så den forreste del satte farten ned. De kunne ikke bare slippe gruppen på grund af risikoen for hærværk og det sikkerhedsmæssige aspekt. De trak stavene, når der var angreb mod dem, og de kan også godt have skubbet tilbage. Han mener ikke, at der var nogen, der forlod følget undervejs, og han husker ikke, om nogen blev trukket ind i følget.

Følget blev forsøgt åbnet, da de var kommet et stykke op ad Gothersgade. Der opstod tumult oppe foran, hvor der blev åbnet. Svejstrup mente ikke, der var kontrol over det, og derfor

lukkede de følget igen. Smågrupperinger, der fulgte med følget, råbte og skreg, men der var ingen kast. De sørgede for at holde disse mindre grupper på afstand.

Da de nåede til Nørrebrogade/Blågårdsgade, trak de sig tilbage til bilerne og åbnede for følget, der var på 100-150 personer. Der var i Blågårdsgade fortsat noget tumult og kast mod politiet fra de samme personer. De pågældende må have fundet kasteskyts på gaden. Politiet måtte sprede følget ved Blågårds Plads.

... har forklaret bl.a., at han er 21 år og pædagogstuderende. Han ankom ca. kl. 22.20 til festen på Amagertorv. Stemningen var stille og rolig. Han mener, at der fra begyndelsen var politi til stede, men han bemærkede det ikke særligt. Af og til blev der kastet kanonslag og flasker, men det var ikke noget, han hæftede sig ved. Der var langt mellem episoderne. Han stod ved Storkespringvandet. Kastene kom vist navnlig fra en mindre gruppe, der stod henne ved en af forretningerne på hjørnet af Købmagergade. Det kan godt have været bl.a. Louis Vuitton-forretningen. Han kunne se denne gruppe fra det sted, hvor han var placeret, selv om der var mange mennesker omkring ham. Nogle af dem havde hætte eller maskering på.

Han var til stede, da politiet rykkede frem. Forinden havde han ikke hørt politiet meddele, at de skulle forlade stedet eller lignende. Det kom derfor som et chok, da politiet pludselig satte i bevægelse. Det er muligt, at der var lidt flere kast med flasker mv. lige op til, at politiet rykkede frem. Mængden blev skubbet ned ad Strøget mellem Illum og Café Norden og hen mod nogle politibiler. Han havde ikke mulighed for at gå væk den anden vej, da politiet pressede dem i denne retning. De ventede lidt der, hvorefter de blev visiteret én for én og ledt gennem en sluse. Han blev ikke bedt om legitimation. Han stod længe inde i den ”indkapslede” gruppe, som nok var på 60-100 mennesker. Nogle spurgte, om de måtte gå, og mange skulle tisse. Betjentene slog lidt en gang imellem. Han prøvede at holde sig fra udkanten og væk fra politibetjentene. De begyndte at gå, men han kom hurtigt ud af følget ved at kravle op på et stillads ved Illum. Han fulgte dog senere med hele vejen på ydersiden af følget. Undervejs hev politiet helt tilfældige mennesker med ind i følget. Han bemærkede, at politiet filmede, hvad der foregik.

... har forklaret bl.a., at han fra begyndelsen, dvs. fra omkring kl. 22, deltog i gadefesten. Han var da 16 år. Der var meget politi til stede i periferien af festen. Politiet stod flere forskellige

steder, men holdt sig ligesom lidt tilbage. Der blev af og til kastet med flasker, kanonslag og romerlys, men der var lang tid imellem, at det skete. Han befandt sig ved Storkespringvandet på den side, der vender mod Købmagergade. Kastene kom inde fra forsamlingen ved springvandet. Det var de samme personer – 10-15 – der kastede. Han kender de pågældende af udseende fra det venstreorienterede miljø, som han også selv er en del af. Man kan ikke sige, at de så ud på en bestemt måde, og det var nok svært at skille dem ud. Han hæftede sig ikke særligt ved kastene, men var lidt irriteret over, at der ikke bare kunne være fest i fred og ro.

Politiet rykkede på et tidspunkt frem og lukkede de øvrige gader af med politikæder, så man ikke kunne komme væk og kun kunne gå i én bestemt retning. Han syntes ikke, det var rart, men regnede med, at politiet ville tage de mennesker, der kastede, ud af forsamlingen, og at de øvrige festdeltagere kunne få lov at gå. Han forholdt sig derfor blot i ro. Han havde ikke forinden hørt politiet sige, at de skulle forlade stedet. De blev ”indkapslet” efter at være blevet ledt gennem en sluse, hvor de blev visiteret. Politiet fandt ikke noget på ham. Han vil tro, at der var 150-200 mennesker i den gruppe, der var ledt gennem slusen. De stod længe i gruppen uden at høre, hvad der skulle ske. Han fik heller ikke at vide, om han var anholdt, og han måtte ikke komme på toilettet. Efter nogen tid fik de besked på, at de skulle gå til Nørrebro. Politiet gennede dem fremad, og de måtte ikke forlade gruppen. Flere prøvede at komme ud, men blev blot skubbet ind i gruppen igen. Han blev også selv skubbet. Det lykkedes ham først at komme ud, da de var tæt på Dronning Louises Bro. Det var ikke sådan, at der på det tidspunkt blev åbnet, men der kom huller i politikæden på siden af følget.

... har forklaret bl.a., at han er 19 år. Han og nogle venner ledte efter noget at lave. En af vennerne havde set på Facebook, at der var en gadefest. De ankom omkring kl. 22. Festen var da i gang. De stod lidt uden for forsamlingen. Der var politi til stede, men han lagde i begyndelsen ikke særligt mærke til det. Pludselig var der ufatteligt mange betjente, som rykkede sammen og pressede dem fremad fra flere sider – fra Købmagergade, fra Amagertorv i retning mod Kongens Nytorv og fra Højbro Plads. De prøvede at gå ned ad Købmagergade, men det fik de ikke lov til. Der var forud herfor blevet kastet kanonslag. Politiet havde ikke forinden sagt, at de skulle forlade stedet. De blev presset sammen ved hjælp af en knibtangsmanøvrev og presset ad Strøget i retning mod Kongens Nytorv. Der var etableret en sluse lige ved restaurant Mama Rosa. Han gjorde bare, som betjentene sagde. Han blev

visiteret meget hurtigt og overfladisk, men han går ud fra, at politiet kun ledte efter kasteskyts. De stod i ”indkapslingen” i lang tid. En af betjentene prøvede at sige noget i en megafon, men så begyndte mange at råbe op, så han hørte ikke, hvad der blev sagt. Han prøvede at spørge nogle betjente, hvad der foregik, men han fik ikke svar. Han vil tro, at der i hvert fald var 200 personer inde i ”indkapslingen.” Han holdt sig meget i baggrunden, men der var flere, der diskuterede med betjentene, og der blev også slået fra begge sider. Han følte sig ikke tryk, og da gruppen begyndte at gå, holdt han sig i udkanten, så han var tæt på de bageste betjente. De blev sluppet fri på Nørrebrogade lige efter Dronning Louises Bro. Han havde på et tidligere tidspunkt prøvet at komme væk, men han blev skubbet tilbage. Der var mange, der slap fri undervejs. Han tror ikke, at de måtte forlade gruppen, men han ved det ikke. Der slap folk fri både via stilladset ved Illum, og mens de gik. Han husker ikke, om politiet på et tidspunkt åbnede, så folk kunne komme væk. Han og tre venner var med hele vejen; andre tre eller fire venner slap væk under turen, vistnok kort efter de begyndte at gå. Flere af dem, der slap væk, fulgte dog med uden for gruppen. Han vil skyde på, at gruppen, der var med helt hen til Dronning Louises Bro, var på 170-180 personer.

... har forklaret bl.a., at han ikke husker, hvornår han ankom til festen. Der var da ca. 100 mennesker, og der blev spillet musik. Efter at have fået en øl henne ved Storkespringvandet stillede han og hans venner sig lidt uden for forsamlingen. De stod både foran Louis Vuitton-forretningen og senere uden for Illum. Han hørte nogle flasker og kanonslag blive kastet. Der var ikke særligt meget politi, da de ankom, men efterhånden kom der mere og mere politi. Politiet forholdt sig passivt. Der var en gruppe i sort tøj, som måske skilte sig lidt ud. Det virkede som om, at det var dem, der arrangerede festen, styrede musikken osv. Han hørte ikke på noget tidspunkt politiet bede om, at man skulle forlade stedet. På et tidspunkt rykkede politiet pludselig ind på dem. Inden da havde han hørt, at der blev kastet nogle genstande. Han gik i panik og løb ned ad Strøget i retning mod Kongens Nytorv. Hans venner og daværende kæreste blev stående eller gik den anden vej, og de blev ignoreret af politiet. Han blev presset ind i gruppen, der blev tilbageholdt, og gik gennem slusen, hvor han blev visiteret, og hans taske blev gennemset. De stod herefter længe i ”indkapslingen”. Der var noget håndgemæng inde i gruppen, men det var han ikke en del af. De blev bedt om at gå, men han husker ikke, på hvilken måde det skete. Han var med i gruppen hele vejen til Dronning Louises Bro. Han spurgte undervejs flere gange, hvorfor han var tilbageholdt, og hvor de skulle hen, men han blev bare overset. Han fik dog oplyst, at de var på vej til

Nørrebro. Han befandt sig nok mest i den forreste/midterste del af følget. Det er muligt, at han kunne være løbet væk undervejs på ruten, hvis han havde været lidt mere snedig og hurtig. Der opstod af og til huller i politikæden, og det kunne politiet ikke rigtigt håndtere. Det hele virkede kaotisk og uorganiseret – han blev f.eks. ikke bedt om at opgive sit navn. Han vil tro, at de var 150-200 personer i ”indkapslingen” og 100-125, da de ankom til Dronning Louises Bro.

... har forklaret bl.a., at han deltog i gadefesten og har optaget en af de film, der indgår i sagen. Han havde læst om festen på Facebook og ankom sammen med nogle venner omkring det tidspunkt, hvor festen begyndte. Han opholdt sig i området mellem Illum, Storkepringvandet og Louis Vuitton-forretningen. Der var mange mennesker til festen, men også mange mennesker, der bare var på Strøget, fordi det var fredag aften. Der var en person, som havde kanonslag med, og de larmede lidt. Han ved ikke, om der blev kastet med dem. Han husker ikke, om der forekom laser- og romerlys. Lige fra begyndelsen var der virkelig meget politi. Han har været til mange gadefester og ved af erfaring, at når der er så meget politi til stede, så har de planer om at frihedsberøve folk. Det var baggrunden for, at han begyndte at filme. Da politiet rykkede frem, regnede han med, at de ville lave en knibtangsmanøvre, og han gik derfor 10 meter op ad Købmagergade for at komme væk. Han stillede sig op ad en mur, og de betjente, der kom løbende forbi, tog ham ikke med. Politiet havde forinden i ca. 10 minutter trukket sig næsten helt tilbage, men rykkede pludselig frem. Han husker ikke at have hørt nogen sige opløbsformularen. Han kom væk fra sine venner, der endte med at blive taget med ind i gruppen. Det var et tilfælde, at netop han ikke kom med i gruppen. Politiet kom kørende ned ad Købmagergade og kom også løbende. Han kan ikke huske, om betjentene havde trukket knipler, da de rykkede frem. Det virkede voldsomt, og der var derfor mange, der begyndte at løbe væk fra politiet. Han filmede ikke, da han lagde sin telefon i lommen for at passe på den, da betjentene løb frem.

Han regnede med, at hans venner hurtigt ville få lov at gå, men det skete ikke. Han gik om på den anden side af gruppen og stillede sig på hjørnet af Strøget og Pilestræde. Da gruppen begyndte at gå, fulgte han med uden for følget i den forreste ende, men senere gled han lidt tilbage, så han befandt sig på venstre side af følget. Han gik ikke hjem, fordi han regnede med, at det ville forløbe hurtigt, og så kunne han og vennerne gå videre i byen. Han filmede, fordi politiet opførte sig meget aggressivt. Han holdt op med at filme, da det blev

mere roligt. Det har ikke været muligt at overføre lyden fra telefonen sammen med filmen. Han må have skrevet forkerte tidsangivelser på filmen. Han nåede ikke at filme alt, hvad der skete.

Nogle prøvede undervejs at forlade følget, og der var meget dedikerede betjente, som fik de pågældende ind i følget igen. Andre var mindre dedikerede. Der var mange i den bageste ende af følget, der blev skubbet ret voldsomt fremad, for at der ikke skulle opstå huller i politikæden. Efter at følget var ”sluppet” efter Dronning Louises Bro, kørte politiet væk.

Han husker ikke, om der var maskerede festdeltagere. Han husker heller ikke at have hørt flaskekast. Da politiet rykkede frem, stod folk helt fredeligt og hørte musik. Det var ikke hans indtryk, at der var mange, der var gået eller da var ved at gå, men forsamlingen havde hele tiden en meget flydende størrelse, navnlig fordi der jo en fredag aften er mange mennesker på Strøget. Han lagde ikke mærke til, om der var en gruppe, som skilte sig ud. Det er muligt, at der var nogle ”autonome typer” til stede.

Procedure

Parterne har for landsretten gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

Retsgrundlag

Af Politikommissionens betænkning om politilovgivning (betænkning nr. 1410/2002) fremgår vedrørende begrebet frihedsberøvelse bl.a.:

”Kapitel 6. POLITIKOMMISSIONENS OVERVEJELSER OG FORSLAG

...

6.4. BESTEMMELSER OM POLITIETS INDGREB

6.4.1. Generelt om orden og sikkerhed

...

6.4.1.3. ...

...

Kommissionen har overvejet, om man i lovtæksten burde begrænse adgangen til frihedsberøvelse således, at frihedsberøvelse alene undtagelsesvist kan finde sted. Baggrunden herfor er, at frihedsberøvelse må anses for det mest indgribende middel, og at dette kan tale for at understrege, at frihedsberøvelse kun bør ske i særlige situationer.

Frihedsberøvelse kan imidlertid dække over en lang række af indgreb lige fra meget kortvarige frihedsberøvelser på stedet til indbringelse på stationen og anbringelse i venterum. Frihedsberøvelse af en person kan i den forbindelse dække over situationer, der vel knapt nok af den pågældende opfattes som frihedsberøvelse, f.eks. hvis politiet af hensyn til en persons sikkerhed kortvarigt tilbageholder den pågældende med henblik på at holde ham væk fra et farligt sted, f.eks. i forbindelse med tumulter under afholdelse af sports-arrangementer.

Endvidere indebærer det almindelige forvaltningsretlige proportionalitets-princip, at muligheden for at frihedsberøve personer under alle omstændigheder er begrænset til situationer, hvor et sådant indgreb står i et rimeligt forhold til den fare, der søges afværget ved indgrebet. Hertil kommer, at politiet normalt kun må frihedsberøve personer, hvis andre og mindre indgribende midler er virkningsløse.

Politikommisionen finder på denne baggrund ikke behov for at fastsætte yderligere begrænsninger i muligheden for at foretage frihedsberøvelse af personer.

Dog bør der efter kommissionens opfattelse fastsættes udtrykkelige begrænsninger i varigheden af en frihedsberøvelse. Således foreslås en udtrykkelig regel om, at en frihedsberøvelse skal være så kortvarig som mulig og så vidt muligt ikke må udstrækkes ud over 6 timer.

Baggrunden herfor er, at frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse alene kan ske med henblik på at afværge fare for de i bestemmelsen nævnte politiretlige beskyttelsesinteresser (orden og sikkerhed). Frihedsberøvelse efter bestemmelsen kan således ikke ske med henblik på efterforskning eller iværksættelse af strafferetlige foranstaltninger, og behovet for en (fortsat) frihedsberøvelse vil dermed som udgangspunkt ophøre samtidig med, at den konkrete fare er afværget.”

§§ 5 og 9 i lov om politiets virksomhed (politiloven) er sålydende:

§ 5. Politiet har til opgave at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed.

Stk. 2. Med henblik på at afværge fare som nævnt i stk. 1 kan politiet foretage indgreb over for den eller de personer, der giver anledning til faren. Politiet kan herunder

- 1) udstede påbud,
- 2) besigtige en persons legeme samt undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, i den pågældendes besiddelse, når vedkommende formodes at være i besiddelse af genstande bestemt til at forstyrre den offentlige orden eller bestemt til at udgøre fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed, samt
- 3) fratage personer genstande.

Stk. 3. Findes mindre indgribende midler, jf. stk. 2, ikke tilstrækkelige til at afværge faren, kan politiet om nødvendigt frihedsberøve den eller dem, der giver anledning til faren. Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 6 timer.

Stk. 4. Politiet kan skaffe sig adgang til et ikke frit tilgængeligt sted uden retskendelse, når det er nødvendigt for at afværge fare som nævnt i stk. 1.

§ 9. Politiet har til opgave at afværge opløb, der indebærer fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Stk. 2. Med henblik på at afværge fare som nævnt i stk. 1 kan politiet foretage indgreb over for den eller de personer, der giver anledning til faren. Politiet kan herunder

- 1) udstede påbud,
- 2) besigtige en persons legeme samt undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, i den pågældendes besiddelse, når vedkommende formodes at være i besiddelse af genstande bestemt til at forstyrre den offentlige fred eller orden eller bestemt til at udgøre en fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed, samt
- 3) fratage personer genstande.

Stk. 3. Findes mindre indgribende midler, jf. stk. 2, ikke tilstrækkelige til at afværge faren, kan politiet om nødvendigt frihedsberøve den eller de personer, der giver anledning til faren. Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 12 timer.

Stk. 4. Politiet kan skaffe sig adgang til et ikke frit tilgængeligt sted uden retskendelse, når det er nødvendigt for at afværge fare som nævnt i stk. 1.

Stk. 5. Politiet kan sprede et opløb, hvis de tilstedeværende tre gange i kongens og lovens navn forinden forgæves er opfordret til at spredes. Angribes politiet, kan et opløb spredes, uden at de tilstedeværende forinden er opfordret hertil. Politiet kan anvende magt for at sprede et opløb.

Bestemmelserne er indsat ved lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed. Ved lov nr. 1107 af 1. december 2009 ændredes § 9, stk. 3, 2. pkt., således, at fristen for administrativ frihedsberøvelse med henblik på afværgelse af fare for orden eller sikkerhed mv. forlængedes fra 6 til 12 timer.

Af de generelle bemærkninger til politiloven (lovforslag nr. 159 af 4. februar 2004) fremgår bl.a.:

”5. Politiets indgreb

...

5.1.2. Politikommissionens overvejelser

...

5.3.2.2. Opløb

...

Politikommissionen finder, at der i en lov om politiets virksomhed er behov for en særlig bestemmelse om opløb. ...

Indgreb over for opløb vil kunne ske, når opløbet indebærer en konkret og nærliggende fare for de politiretlige beskyttelsesinteresser sikkerhed, fred og orden. Kommissionen finder det derfor også på dette område naturligt at medtage en særlig bestemmelse om opløb i forlængelse af den foreslåede regulering i øvrigt.

...

For så vidt angår opløbsformularen stilles der efter politilovene af 1863 og 1871 krav om, at politiet ved anvendelse af anden magt end den væbnede magt skal anvende formularen, også selv om politiet angribes. Efter grundlovens § 80 indebærer det forhold, at politiet angribes, at politiet kan anvende væbnet magt uden forinden at have benyttet opløbsformularen.

Politikommisjonen foreslår, at politiet heller ikke ved anden form for magt-anvendelse end væbnet magt skal anvende opløbsformularen, når politiet angribes. Der henvises til, at dette efter den juridiske litteratur må anses for den gældende og også den mest hensigtsmæssige retstilstand.

Den foreslåede bestemmelse [kommissionens lovudkast § 8, senere politilovens § 9] omfatter opløb, der indebærer fare for forstyrrelser af den offentlige orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Sådanne opløb kan, da opløb udgøres af en flerhed af personer, medføre en kvalificeret fare for de nævnte beskyttelsesinteresser. Efter kommissionens opfattelse bør der imidlertid ikke være forskel på, om politiet griber ind over for en eller flere deltagere i et opløb eller over for enkeltpersoner, der ikke deltager i et opløb. Politiets muligheder for at anvende indgreb efter den foreslåede bestemmelses stk. 2 og 3 svarer derfor til bestemmelsen om politiets indgreb for at afværge fare for orden og sikkerhed, jf. politikommisjonen's lovudkast § 5... Politiet kan således benytte sig af de sædvanlige indgrebsmidler over for deltagere i et opløb, herunder udstedelse af påbud, legemsbesigtigelse, fratagelse af genstande og om nødvendigt frihedsberøvelse.

...

5.3.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tilslutte sig Politikommisjonen's udkast til bestemmelser om forsamlinger og opløb.

...”.

Af de specielle bemærkninger til forslaget til politilovens § 9 fremgår bl.a.:

”Til § 9

Lovforslagets § 9 regulerer politiets opgaver og indgreb i relation til opløb.

§ 9, stk. 1, indebærer, at politiet har til opgave at afværge opløb, der indebærer fare for forstyrrelse af den offentlige fred eller orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Ved ”opløb” forstås en tilfældig og helt uorganiseret sammenstimlen af mennesker, og hvis en forsamling forbydes eller opløses af politiet eller går i indre opløsning, bliver til den også til et opløb i lovens forstand.

Bestemmelsen omfatter opløb, der finder sted udendørs såvel som indendørs, uanset om det er et sted, hvortil der er almindelig adgang, eller et sted, hvortil der ikke er almindelig adgang.

I modsætning til bestemmelserne om orden og sikkerhed i lovudkastets § 4 og § 5, er forstyrrelse af den offentlige fred i denne bestemmelse udtrykkeligt nævnt som en tilstand, der kan begrunde politimæssige indgreb. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget pkt. 5.1.1., er begrebet fred snævrere end begrebet orden. Fred er derfor ikke udtrykkeligt angivet som beskyttelsesinteresse i lovforslagets øvrige bestemmelser. Baggrunden for, at fred er fremhævet som beskyttelsesinteresse i lovudkastets § 8 om opløb, er den nære sammenhæng med politiets opgaver i forbindelse med forsamlinger, som kan forbydes ved fare for den offentlige fred, jf. grundlovens § 79 og afledt heraf lovforslagets § 7, stk. 4.

...

Politiet kan alene foretage indgreb med henblik på at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Indgreb kan derimod ikke foretages alene på baggrund af fare for opløb. Indgreb for at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed forudsætter således, at der er en konkret og nærliggende fare for forstyrrelse af fred og orden eller fare for sikkerheden.

Stk. 2-4 indeholder en ikke udtømmende angivelse af de indgreb, politiet kan foretage over for deltagere i et opløb, når der er fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

De indgreb, der kan foretages over for deltagere i et opløb, svarer til de indgreb, der kan foretages efter den almindelige bestemmelse om afværgelse af fare for orden og sikkerhed, jf. lovforslagets § 5, stk. 2-4, hvortil der henvises.

Stk. 5 indeholder hjemmel til, at politiet kan anvende magt for at sprede et opløb. De tilstedeværende skal dog forinden, der gribes til magtanvendelse, tre gange i kongens og lovens navn forgæves være opfordret til at spredes (den såkaldte opløbsformular). Opløbsformularen skal dog ikke anvendes, hvis politiet angribes.

Kravet om anvendelse af opløbsformularen er en formregel, der er særligt knyttet til magtanvendelse i forbindelse med opløb. Herudover skal politiet iagttage de betingelser for magtanvendelse, der følger af bestemmelserne i lovforslagets kapitel 4.”

Af de specielle bemærkninger til politilovens § 5, stk. 2-3, hvortil der er henvist i bemærkningerne til § 9, jf. ovenfor, fremgår følgende bl.a.:

”Til § 5

Lovforslagets § 5 regulerer politiets opgaver og indgreb i relation til afværgelse af fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners

eller den offentlige sikkerhed generelt.

Formålet med bestemmelsen er først og fremmest at tilvejebringe udtrykkelig hjemmel til de indgreb, der i dag støttes på retsplejelovens § 108. Bestemmelsen angiver samtidig nærmere betingelser for politiets anvendelse af indgreb.

...

§ 5, stk. 2, angiver nogle af de indgreb, som politiet kan foretage for at afværge fare for forstyrrelse af orden eller sikkerhed. Bestemmelsens opregning af indgrebsmuligheder er ikke udtømmende. Der vil således – afhængig af den konkrete situation – kunne foretages andre indgreb end de nævnte, jf. også nedenfor under stk. 3 og 4.

Indgreb kan foretages med henblik på at "afværge fare". Indgreb forudsætter således, at der er konstateret en konkret og nærliggende fare for forstyrrelse af den offentlige orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Hvorvidt der foreligger den til et indgreb fornødne fare, afhænger af en konkret vurdering af situationen.

Det er ikke en betingelse, at der er realiseret en krænkelse af den offentlige orden eller enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed, men der skal være en vis sandsynlighed for, at det vil ske. Et indgreb forudsætter ikke nødvendigvis viden om, hvorledes en krænkelse i detaljer vil udmønte sig, eller hvilke konkrete interesser der vil blive krænket. Endvidere forudsætter en konkret og nærliggende fare ikke nødvendigvis, at faren i tidsmæssig sammenhæng er tæt på at blive realiseret. Det afgørende er sandsynligheden for, at faren vil blive realiseret, hvis ikke politiet griber ind. Hvis f.eks. en person er ved at opstille et musikanlæg med henblik på at forstyrre afviklingen af et politisk møde, kan politiet gribe ind, selvom mødet først starter flere timer senere. Politiet vil efter forslaget f.eks. også kunne gribe ind ved optræk til slagsmål foran et værtshus el. lign., når der er en vis sandsynlighed for, at der ellers vil blive slagsmål og dermed fare for orden og sikkerhed.

Det forhold, at en person er kendt som uromager, kan ikke i sig selv danne grundlag for et indgreb. Tidligere erfaringer med en person - eller en gruppe af personer - vil imidlertid sammen med de konkrete omstændigheder kunne indgå i vurderingen af, om der er en konkret og nærliggende fare for forstyrrelse af orden eller sikkerhed.

Indgreb efter stk. 2 og efter stk. 3, jf. nedenfor, må ikke anvendes med henblik på strafforfølgning. Hvis et forhold må antages at ville medføre strafferetlig forfølgning mod den, der udsættes for indgrebet, skal politiet som udgangspunkt gå frem efter retsplejelovens regler. I den konkrete situation, hvor der er behov for en øjeblikkelig indskriden på grund af en konkret og nærliggende fare for sikkerheden eller den offentlige orden, vil politiet imidlertid ikke være forpligtet til forinden nærmere at vurdere, om hjemmelsgrundlaget for et indgreb formelt vil være retsplejelovens regler eller bestemmelser i denne lov. Der vil derfor kunne forekomme situationer, hvor f.eks. en frihedsberøvelse umiddelbart iværksættes

uden for strafferetsplejen, men senere overgår til at være en anholdelse efter retsplejelovens regler, fordi der skønnes at være grundlag for strafforfølgning.

Politiet vil imidlertid i et vist omfang efter en konkret vurdering af situationen kunne vælge at foretage indgreb efter bestemmelsens stk. 2 eller 3, når et strafbart forhold er realiseret, frem for at indlede strafforfølgning. Det vil navnlig være tilfældet i forbindelse med ordensforstyrrelser, hvor der ofte realiseres lovovertrædelser, som ikke altid er af en sådan karakter, at strafforfølgning ubetinget bør indledes. Bestemmelsen begrænser således ikke politiets mulighed for at fastholde den praksis, at overtrædelse af mindre alvorlige bestemmelser, f.eks. politivedtægtens § 3 om forstyrrelse af den offentlige orden, efter en konkret vurdering kan afklares ved et påbud frem for en sigtelse for overtrædelse af politivedtægten.

Politiet skal om muligt anvende det mindst indgribende middel i en given situation, hvor der er behov for at afværge fare. Vurderingen af, hvilke indgreb der bør iværksættes, vil afhænge af en konkret vurdering af situationen.

Endvidere indebærer det almindelige forvaltningsretlige proportionalitets-princip, at politiet alene må foretage indgreb i det omfang, et indgreb er proportionalt i forhold til den fare, der truer de politiretlige beskyttelses-interesser (orden og sikkerhed). Det kan f.eks. tænkes, at politiet i en situation, hvor mindre indgrebsmidler har vist sig nytteløse, alligevel må afstå fra at gennemføre en frihedsberøvelse, fordi en frihedsberøvelse ikke vil stå i forhold til faren. Mindre ordenskrænkelser vil f.eks. næppe altid kunne danne grundlag for frihedsberøvelse, og politiet må derfor i sådanne tilfælde i stedet overveje at udstede et bødeforelæg i anledning af krænkelsen.

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 1*, kan politiet udstede "påbud".

Påbud omfatter, hvad der i den almindelige forvaltningsretlige terminologi betegnes som påbud og forbud, og indebærer en ordre om at foretage eller undlade en bestemt adfærd. Påbud kan være meget varierende i intensitet og kan efter omstændighederne dække over et påbud om at forlade et farligt offentligt område til et påbud om ikke at tage ophold i sit hjem. ... Et påbud vil oftest være en mundtlig ordre rettet mod en eller flere personer, men kan også bestå i fysiske afspærringer af områder ved opstilling af barrierer, eller ved, at politiet stiller sig i en kæde og dermed tilkendegiver, at et område er afspærret. ...

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 2*, kan politiet besigtige en persons legeme samt undersøge tøj og andre genstande i den pågældendes besiddelse, når vedkommende formodes at være i besiddelse af genstande bestemt til at forstyrres den offentlige orden eller bestemt til at udgøre fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

...

§ 5, *stk. 3*, indeholder hjemmel til, at politiet om nødvendigt kan frihedsberøve den eller de personer, der giver anledning til faren.

Frihedsberøvelse kan alene ske, hvis mindre indgribende midler, herunder navnlig påbud, legemsbesigtigelse og fratagelse af genstande, ikke findes tilstrækkelige til at afværge faren.

En frihedsberøvelse skal være så kortvarig som muligt. Formålet med frihedsberøvelsen skal indgå i denne vurdering, og personen skal derfor løslades, når de omstændigheder, der gav anledning til frihedsberøvelsen, ikke længere er til stede. Er formålet med indgrebet at bringe en person ud af en faresituation, vil der normalt ikke være grundlag for at indbringe den pågældende til en politistation. Omvendt kan der eventuelt ske indbringelse af en person, der gentagne gange forsøger at forcere afspærringen til et farligt område el.lign.

Frihedsberøvelsen må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 6 timer. Fristen skal regnes fra iværksættelse af frihedsberøvelsen. Den tid, der måtte medgå til transport til en politistation, skal således medregnes i fristen. Overskridelse af 6 timers grænsen forudsættes normalt kun at ville kunne ske i forbindelse med aktioner med frihedsberøvelse af et større antal personer, hvor den tid, der vil medgå til transport til politistationen, registrering og identifikation af de frihedsberøvede, i praksis ikke vil gøre det muligt at overholde 6-timers fristen.

Det følger endvidere udtrykkeligt af bestemmelsen, at frihedsberøvelsen skal være så skånsom som mulig. Kravet om skånsomhed indebærer bl.a., at den frihedsberøvede ikke må transporteres og anbringes på en unødigt belastende måde, og at frihedsberøvelsen om muligt skal gennemføres med diskretion.
..."

Landsrettens begrundelse og resultat

Der er enighed mellem parterne om, at de appellanter, der har afgivet skriftlige erklæringer eller forklaringer for retten, må anses for omfattet af gruppen af tilbageholdte.

... har ikke afgivet erklæring eller forklaring for retten. Landsretten tiltræder på denne baggrund, at hans klage er afvist.

Administrativ frihedsberøvelse

Af de grunde, som byretten har anført, finder landsretten, at opholdet i det aflukkede område ved visitationsslusen på Strøget og det efterfølgende optiske følge udgjorde en frihedsberøvelse af de personer, der var blevet "indkapslet" et sted mellem Amagertorv og Strøggets fortsættelse mod Kongens Nytorv. Landsretten tiltræder således, at byretten ikke har afvist sagerne.

Frihedsberøvelsen må anses for iværksat i forbindelse med "indkapslingen" og etableringen af visitationsslusen, dvs. ca. kl. 00:10, fra hvilket tidspunkt de "indkapslede" personer ikke

kunne forlade Strøget det pågældende sted, og må anses for afsluttet kl. 01:43, da der blev åbnet for det optiske følge på Nørrebro.

På baggrund af forklaringerne fra vicepolitiinspektør Jens Jespersen, politikommissærerne Henrik Svejstrup og Amir Rasid sammenholdt med oplysningerne i handlingsforløbsrapporten lægger landsretten til grund, at etablering af visitationsslusen og det senere optiske følge var planlagt og blev udført som en samlet operation. Hele indgrebet, der omfattede visitation, ophold i det aflukkede område og et optisk følge må således anses for ét samlet indgreb.

Efter ... forklaring lægges det til grund, at han blev ”indkapslet” sammen med gruppen i det aflukkede område, men at han undløb, da det optiske følge begyndte at gå, idet han kravlede op på et stillads ved Illum. Det optiske følge blev iværksat kl. 00:53 ifølge handlingsforløbsrapporten. Herefter lægges det til grund, at ... var frihedsberøvet fra kl. 00:10 til kl. 00:53.

Efter ... og ... forklaringer lægges det til grund, at de blev ”indkapslet” sammen med gruppen i det aflukkede område og deltog i det optiske følge, men at de undløb herfra forud for, at politiet åbnede for følget ved Nørrebrogade/Blågårdsgade. ... har således forklaret, at han undløb et sted mellem Nørreport og Dronning Louises Bro, og ... har forklaret, at han undløb, da følget var tæt på Dronning Louises Bro. Det lægges herefter til grund, at frihedsberøvelsen af disse appellanter varede fra kl. 00:10 og ophørte kort før kl. 01:26, hvor følget ifølge handlingsforløbsrapporten næsten var fremme ved Dronning Louises Bro.

... og ... blev ifølge deres forklaringer ikke ”indkapslet” i forbindelse med etableringen af visitationsslusen, men blev først frihedsberøvet bagefter. De blev begge ”løsladt” kl. 01:43, da det optiske følge blev åbnet.

Efter ... forklaring lægges det til grund, at hun blev ført ind i det optiske følge på Kristen Bernikows Gade. Ifølge handlingsforløbsrapporten befandt følget sig næsten ved Bremerholm kl. 00:54 og var kl. 01:06 nået til Chr. IX's Gade, hvorfor det lægges til grund, at ...er blevet frihedsberøvet i dette tidsrum.

... blev ifølge sin forklaring ført ind i visitationsslusen af nogle betjente, der opdagede ham ved Store Kirkestræde. Det lægges til grund, at frihedsberøvelsen af ham skete nogen tid efter kl. 00:10, men forud for, at det optiske følge kl. 00:53 blev sat i gang.

Vedrørende de øvrige appellanter lægger landsretten til grund, at de omkring kl. 00:10 blev ført ind i det aflukkede område ved visitationsslusen og var med i det optiske følge, indtil dette blev åbnet ca. kl. 01:43. De anses derfor for at have været frihedsberøvet i denne periode.

Spørgsmålet om lovligheden af de administrative frihedsberøvelser

Det fremgår af sagens oplysninger, at politiet blev bekendt med, at der ifølge et opslag på Facebook om aftenen den 17. oktober 2014 skulle holdes en gadefest, og omkring kl. 21.00 blev lokaliteten på Amagertorv oplyst. Da festen gik i gang, var politiet til stede og havde kontakt med en person ved navn X, som ifølge handlingsforløbsrapporten oplyste at ville fungere som kontaktperson. Efter politiets skøn var omkring 200 personer til stede kl. 22:19, herunder flere fra det autonome miljø, og kl. 22:34 blev det første kanonslag kastet. Kl. 22:43 blev der opstillet et lydanlæg og spillet musik. Politiet havde ikke da grebet ind, og der blev ikke reageret i anledning af musikken.

I tiden herefter blev der kastet flere kanonslag, romerlys mv. mod politiet. Politikommissær Henrik Svejstrup har forklaret, at han i megafon påbød de forsamlede at ophøre med at kaste mod politiet, hvilket bekræftes af situationsmeldingen anført i Poldok-rapporten om, at der kl. 23:12 blev givet advarsel om, at alle ville blive visiteret, hvis der blev kastet yderligere. Efterfølgende fortsatte kastene med kanonslag, nødblus og flasker mod politiet, og disse kast ramte to betjente. Der blev lyst med laserlys mod gæsterne på Café Norden og mod politiet, og der blev udøvet hærværk mod Illums og Louis Vuittons facader. Kl. 23:50 var der 10-15 personer i forsamlingen, som havde maskeret sig. Politiet fandt desuden en pose med sten gemt ved en pølsevogn på Amagertorv.

Landsretten finder, at forsamlingen i hvert fald efter kl. 23:12 udviklede sig til et opløb, der udgjordes af en flerhed af personer, og at opløbet indebar fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Der er herved navnlig lagt vægt på, at det drejede sig om et stort antal mennesker, idet der kl. 23:27

efter politiets skøn var ca. 300 personer forsamlet, og at der var kast med genstande, hvilket udgjorde en fare for både politiet og de øvrige tilstedeværende . Dertil kommer, at arrangementet foregik en fredag aften i Indre By, hvor der var mange tilfældige forbipasserende, cafe-gæster mv., som også blev udsat for fare, ligesom der på grund af såvel de anførte kast med genstande som det udøvede hærværk på facaderne var fare for større ødelæggelser på bygningerne.

Efter politilovens §§ 5, 8 og 9 og forarbejderne til disse bestemmelser sammenholdt med formålet med loven, må det antages, at det i særlige situationer kan være berettiget ud fra en objektiv farevurdering at foretage indgreb i henhold til bl.a. § 9 over for en samlet gruppe af personer, herunder af personer, der fremtræder som en samlet flok i en gadefest, jf. herved også UfR 2012.1439 Ø (den såkaldte COP 15-dom). Kravene til, hvornår det er berettiget at gribe ind over for en gruppe, skærpes afhængigt af indgrebets intensitet.

Efter de beskrevne forhold finder landsretten ikke grundlag for at tilsidesætte politiets vurdering af, at der natten mellem den 17. og 18. oktober 2014 var en konkret og nærliggende fare for betydelig forstyrrelse af den offentlige orden og for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Landsretten finder det på denne baggrund berettiget, at politiet kl. 00:10 greb ind og iværksatte ”stempel” med henblik på etablering af en visitationssluse og ”indkapsling” af uromagerne.

Det bemærkes, at det efter forklaringerne fra politikommissærerne Henrik Svejstrup og Amir Rashid lægges til grund, at sidstnævnte kl. 00:10 forsøgte at give opløbsformularen, men at dette resulterede i bl.a. yderligere kast mod politiet, hvorfor det var berettiget, at politiet greb ind over for opløbet, selv om opløbsformularen ikke var givet, jf. politilovens § 9, stk. 5. Som anført ovenfor lægger landsretten til grund, at det i forbindelse med etablering af slusen var planlagt, at personerne efter at have passeret slusen skulle forblive i et aflukket område på Strøget og derfra føres til Nørrebro. Der var således ikke blot tale om en visitation, men derimod om et indgreb, der indebar frihedsberøvelse af de personer, som blev ”indkapslet”.

Politiet foretog imidlertid ingen registrering af de pågældende personer, og det er heller ikke efter bevisførelsen for landsretten muligt at fastslå nøjagtigt, hvor mange der var tale om. På baggrund af forklaringerne sammenholdt med oplysningerne i politirapporterne anslås det skønsmæssigt, at der var tale om ca. 150 personer.

På tidspunktet for ”indkapslingen” blev der kastet med bl.a. romerlys, kanonslag og flasker. For de tilstedeværende måtte det derfor være en nærliggende antagelse, at der fra forsamlingen udgik en fare for forstyrrelse af den offentlige orden mv., som politiet kunne gribe ind overfor, ligesom deltagerne havde haft mulighed for at forlade stedet efter advarslen fra politikommissær Henrik Svejstrup ca. kl. 23:12 og frem til ca. kl. 00:10, hvor ”indkapslingen” iværksattes.

Landsretten finder dog, at det efter forholdene på stedet måtte stå politiet klart, at der efter ”indkapslingen” ville være et større antal personer, der ikke havde været med i angrebene mod politiet eller urolighederne i øvrigt. Stedet og tidspunktet taget i betragtning måtte det således anses for sandsynligt, at der kunne være tale om tilfældige forbipasserende, som blev presset med i slusen. Desuden havde politiet måttet iværksætte slusen uden forinden at have givet opløbsformularen på en sådan måde, at den uanset tidspunktet utvivlsomt var blevet forstået af alle tilstedeværende. Det kan derfor ikke udelukkes, at personer, som ellers ville have forladt stedet, ikke var klar over, hvad der skulle ske. Endelig fremgår det af forklaringerne fra flere af appellanterne, at det kun var enkelte personer i gruppen, der kastede med genstande, hvilket stemmer overens med, at politiet har registreret i alt 21 angreb i form af kast mod politiet. Politiet måtte derfor have en formodning om, at langt størstedelen af de tilstedeværende ikke havde deltaget i angrebene mod politiet.

Under disse omstændigheder må der stilles særligt store krav til politiets sortering med henblik på at vurdere, om der skulle ske frihedsberøvelse af alle de personer, som var ført ind i ”indkapslingen”.

Der findes ikke sikkert grundlag for at antage, at en sådan sortering ikke ville have været mulig inden for rimelig tid.

Vicepolitiinspektør Jens Jespersen har forklaret, at forholdsordren efter COP 15-dommen er, at når man vælger at ”bokse folk inde”, skal man sørge for at sortere, da de pågældende derefter ikke har mulighed for at forlade området. Han forventede derfor, at der skete en grovsortering ved iværksættelsen af ”stemplet” og ”indkapslingen”, og at det i hvert fald skete i forbindelse med visiteringen.

Politikommisær Henrik Svejstrup har forklaret, at han sorterede nogle stykker fra, fordi de skilte sig mærkbart ud, og desuden var der en enkelt, som fik det dårligt og blev taget ud af det aflukkede område. I øvrigt skete der ingen sortering, idet planen var at føre gruppen, som var ledt ind i ”indkapslingen”, til Nørrebro.

På denne baggrund lægger landsretten til grund, at der ikke skete en egentlig sortering hverken ved iværksættelse af slusen og visitationen eller opholdet i det aflukkede område forud for etableringen af det optiske følge.

Københavns Politi har ikke gjort gældende, og der er ikke ført bevis for, at appellanterne havde deltaget i angreb mod politiet eller i uroligheder i øvrigt. Herefter og henset til den øvrige bevisførelse om situationen under visitationen og tiden umiddelbart derefter, finder landsretten, at det ikke er godtgjort, at appellanterne efter at være blevet visiteret udgjorde en fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Betingelserne for i medfør af politilovens § 9, stk. 3, at frihedsberøve appellanterne var derfor ikke opfyldt.

Som følge af det anførte tages påstanden fra A og B m.fl. om, at frihedsberøvelsen af dem skal anses som ulovlig, til følge.

Erstatning

Ved fastsættelse af erstatningen for de administrative frihedsberøvelser finder landsretten, at der ligesom ved erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a for uberettiget frihedsberøvelse i anledning af strafferetlig forfølgning bør lægges vægt på længden af frihedsberøvelserne. Størrelsesmæssigt bør erstatningen således som udgangspunkt være på

niveau med erstatningen for uberettiget frihedsberøvelse som følge af strafferetlig forfølgning.

De konkrete forhold, som nogle appellanter har anført til støtte for en forhøjelse af erstatningsbeløbet, giver ikke grundlag for at forhøje erstatningen. Erstatningen for frihedsberøvelserne, der fandt sted natten mellem den 17. og 18. oktober 2014 og varede under 5 timer, fastsættes herefter til 2.500 kr. for hver af de ovenfor nævnte appellanter.

Det forhold, at nogle af appellanterne undløb fra politiet under iværksættelsen af det optiske følge og undervejs på ruten, eller først blev frihedsberøvet senere, jf. nærmere ovenfor, findes ikke at burde tillægges betydning ved fastsættelse af erstatningen, der er udmålt efter taksterne for frihedsberøvelse af en varighed på 0-5 timer.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Københavns Politi skal anerkende, at frihedsberøvelserne natten mellem den 17. og 18. oktober 2014 af A og B m.fl. var ulovlige.

Københavns Politi skal til hver af de nævnte personer inden 14 dage betale 2.500 kr.

Byrettens dom i sagen mod ...stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part eller statskassen.